

**Frafaldsanalyse for de
merkantile erhvervsuddannelser**

Kontoruddannelsen

Pixiudgave

/KL.7
ADFÆRDSDESIGN

IS IT A 3IRD

LEAD
AGENCY

DE FRAFALDNE

Der er mangel på faglærte i Danmark, og erhvervsuddannelserne er præget af faldende optagelsestal og elevflugt. Det gælder også de merkantile erhvervsuddannelser, hvor omkring halvdelen af eleverne ender med at stoppe undervejs.

For at opnå bedre viden om elevernes bevægelser og større forståelse for de bagvedliggende årsager til frafaldet, har de faglige udvalg for hhv. Kontoruddannelser, Handelsuddannelsen og Detailhandelsuddannelser ønsket at analysere frafaldet på de tre uddannelser, så fremadrettede indsatser og fokuspunkter tager afsæt i viden og konkret data, fremfor formodninger og antagelser.

Vi har i LEAD Agency derfor allieret os med eksperter i big data og adfærdsanalyse -og design fra /KL.7 og IS IT A BIRD's specialister i antropologisk analyse og strategisk innovation, og sammen har vi foretaget grundige og omfattende kvantitative og kvalitative analyser af frafaldet på de tre uddannelser.

Vi har dels afdækket elevernes adfærd, motivation, indflydelse og drømme, når det kommer til uddannelse og karriere, og dels baggrunden for overvejelser om at stoppe. Vi har

derudover også set på potentialer, udfordringer og løsningsforslag ift. at nedbringe frafaldet på de merkantile erhvervsuddannelser.

Analysen viser, at frafald og overvejelser herom er et tovtrækkeri mellem flere faktorer, og frafaldet kan derfor ofte ikke isoleres til én udslagsgivende årsag. Vi er blevet bekræftet i flere antagelser og hypoteser, fx er elevernes indre motivation, trivsel på uddannelsen og samfundets syn på erhvervsuddannelser alle årsager, som er blevet konsolideret i konkret data. Til gengæld har det overrasket os, at eleverne på Handelsuddannelsen, Kontoruddannelsen og Detailhandelsuddannelsen stort set har givet enslydende svar, selvom de tre uddannelser på papiret – og i grove træk – har forskellige profiler og karaktertræk. Men hvor der som oftest ikke er de store udsving i besvarelser på baggrund af uddannelsesretning, afhænger frafaldet i høj grad af elevernes afklaring om, hvad uddannelsen skal bruges til, og om de er i gang med en EUD eller EUX.

Der er selvfølgelig også forskelle imellem de tre uddannelser, hvorfor den samlede analyse også er udmundet i tre forskellige rapporter, én for hver uddannelse. De står som udgangspunkt på

skuldrene af tværgående indsigter og data, men vi har naturligvis fremhævet de enkelte uddannelsesspecifikke afvigelser og træk i hver enkelt rapport.

Da fundamentet for vores analyse har været de frafaldne og frafaldstruede elever, kan vi ikke på baggrund af det nuværende datagrundlag sige så meget om de tilfredse elever, og om kommende tilpasninger og ændringer evt. vil få konsekvenser for deres opfattelse af uddannelsen. Generelle adfærdsprincipper viser dog, at når man letter tingene for dem, der har det svært, har det også en positiv indvirkning på dem, som ikke har det svært.

Dette er en pixiudgave af rapporten over frafaldet for Kontoruddannelsen. Første del udfolder den kvantitative data fra Danmarks Statistik og spørgeskemaundersøgelsen, mens andel del dykker ned i indsigter og resultater fra en lang række kvalitative interviews, som udmønter sig i udfoldelsen de fem væsentligste årsager og tematikker, der bevirker elevernes frafald. For en fyldestgørende analyse inkl. bilag henvises til rapporten.

God læselyst.

TRE ANALYSER, DER GÅR SPADESTIKKET DYBERE, OG SOM PRÆSENTERER ET SOLIDT BESLUTNINGSGRUNDLAG FOR POTENTIALER OG FREMTIDIGE INDSATSER

101.000 uddannelsesforløb

Registerdata fra Danmarks Statistik over alle påbegyndte uddannelsesforløb på de merkantile erhvervsuddannelser siden 2015.

Regressionsanalyser med afsæt i data fra ovenstående elevregister.

1.040 spørgeskemabesvarelser

Spørgeskemaundersøgelse via skolerne til elever på Kontoruddannelsen, Handelsuddannelsen og Detailhandelsuddannelsen.

Overvægt af EUX elever samt flere på grundforløb 1 og 2 og færre på hovedforløbet.

49 etnografiske 1:1 interviews

På tværs af de tre uddannelser har vi talt med 13 frafaldselever og 21 elever, der har overvejet at stoppe samt 4 uddannelsesledere og 12 medarbejdere med praksisnær erfaring.

DE KOLDE FACTS OM FRAFALDET

HVAD ER ET FRAFALD I ANALYSEN?

1

Alle forløb i hele perioden er inkluderet, så alle afbrudte merkantile uddannelsesforløb betragtes som udgangspunkt som individuelle frafald

2

Frafald er defineret som afbrudt grundforløb, EUX kompetence-forløb eller hovedforløb, samt tilfælde hvor kun grundforløb eller EUX kompetenceforløb er gennemført

3

Samme elev kan fremgå flere gange, hvis der gentagende gange er afbrudt og opstartet et uddannelsesforløb på en merkantil uddannelse

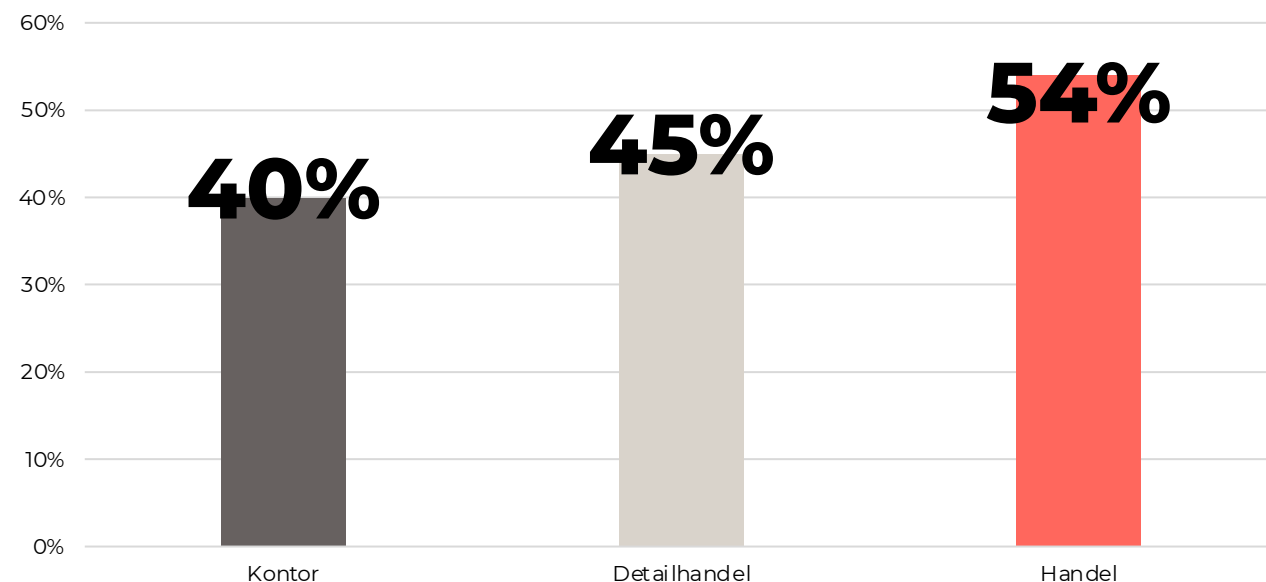
4

Vi tager udgangspunkt i hele perioden fra 2015-2021, og starter man fx et hovedforløb efter mere end seks måneder efter sit grundforløb, er man ikke frafald i vores tal – men man vil være det i ministeriets

**NÆSTEN
HALVDELEN AF
ELEVERNE PÅ DE
MERKANTILE
ERHVERV-
SUDDANNELSER
FALDER FRA
UNDERVEJS**

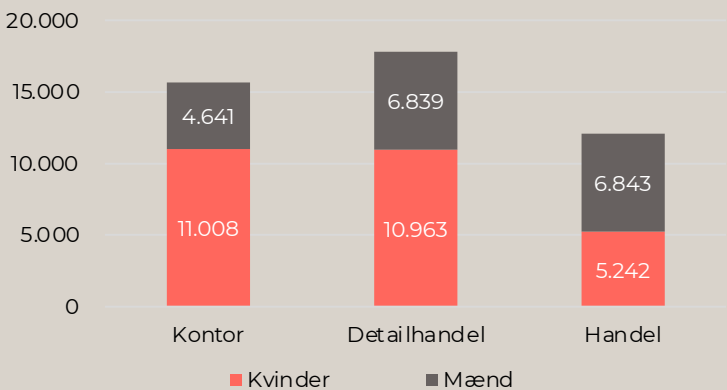
Frafaldsprocent på uddannelser

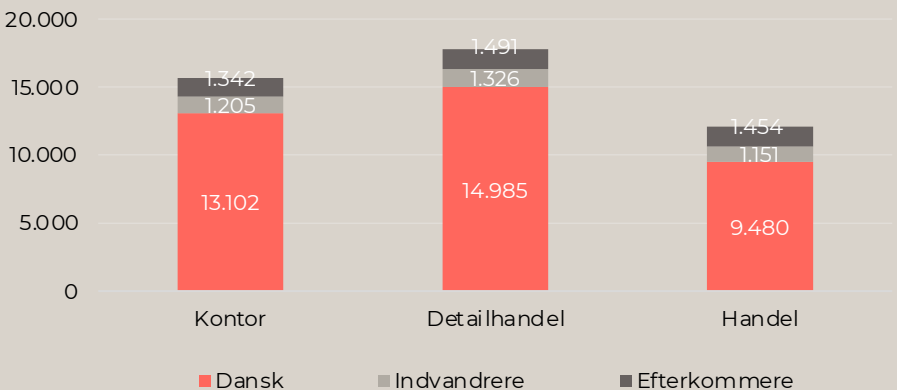
HVEM FALDER FRA?

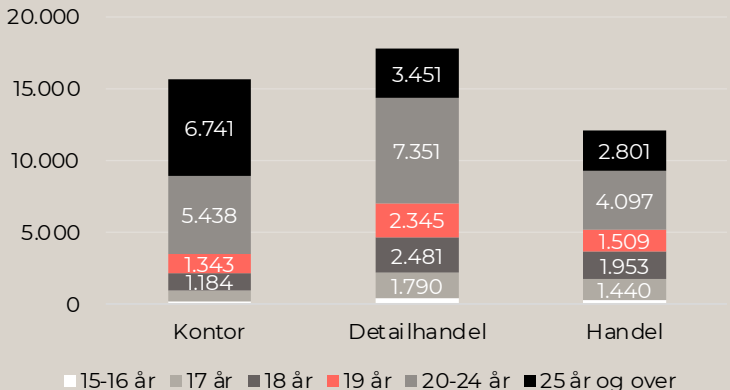
Kønsfordeling af frafald på de tre uddannelser, absolutte tal

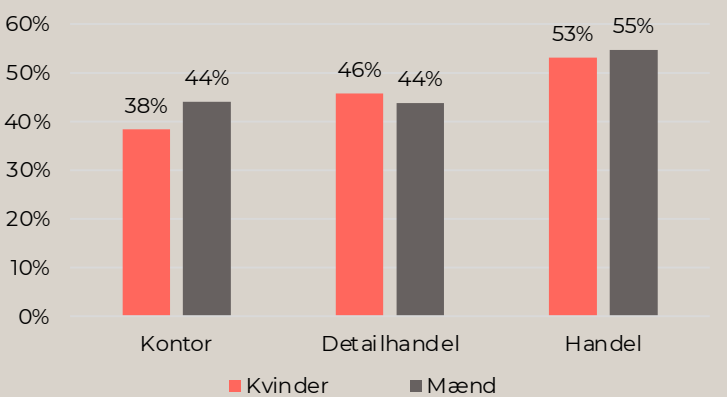
Fordeling af herkomst af frafald på de tre uddannelser, absolutte tal

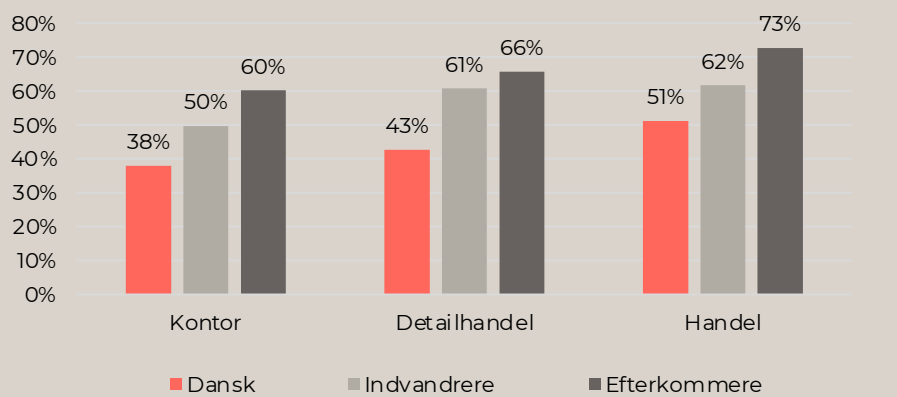
Aldersfordeling af frafald på de tre uddannelser, absolutte tal

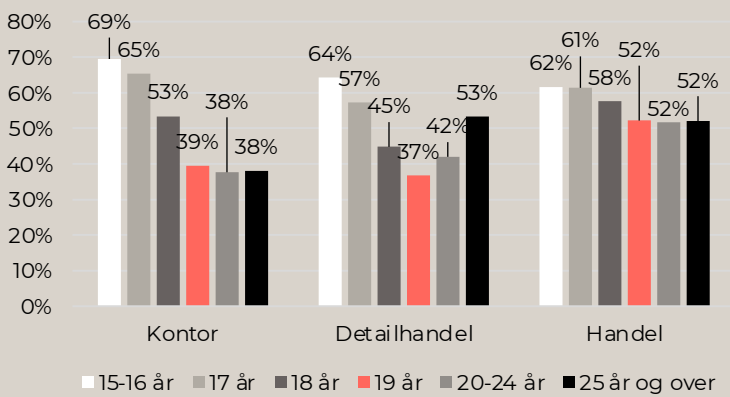
Frafaldsprocent for køn på de tre uddannelser

Frafaldsprocent for herkomst på de tre uddannelser

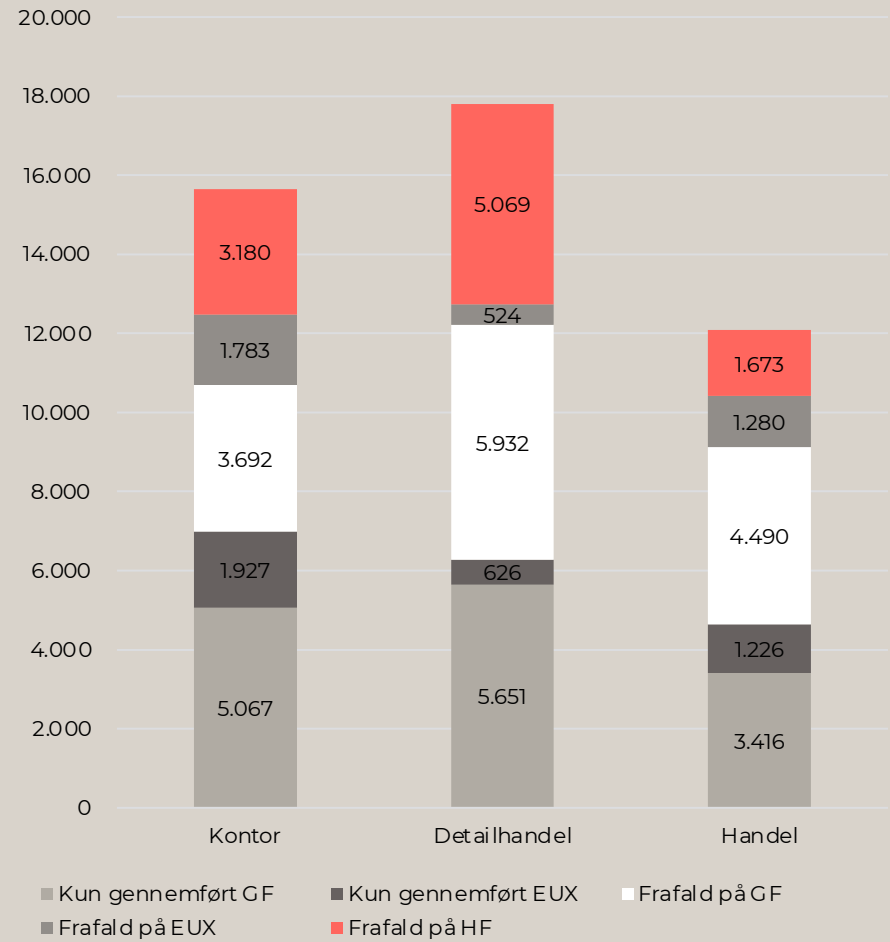

Frafaldsprocent for alder på de tre uddannelser

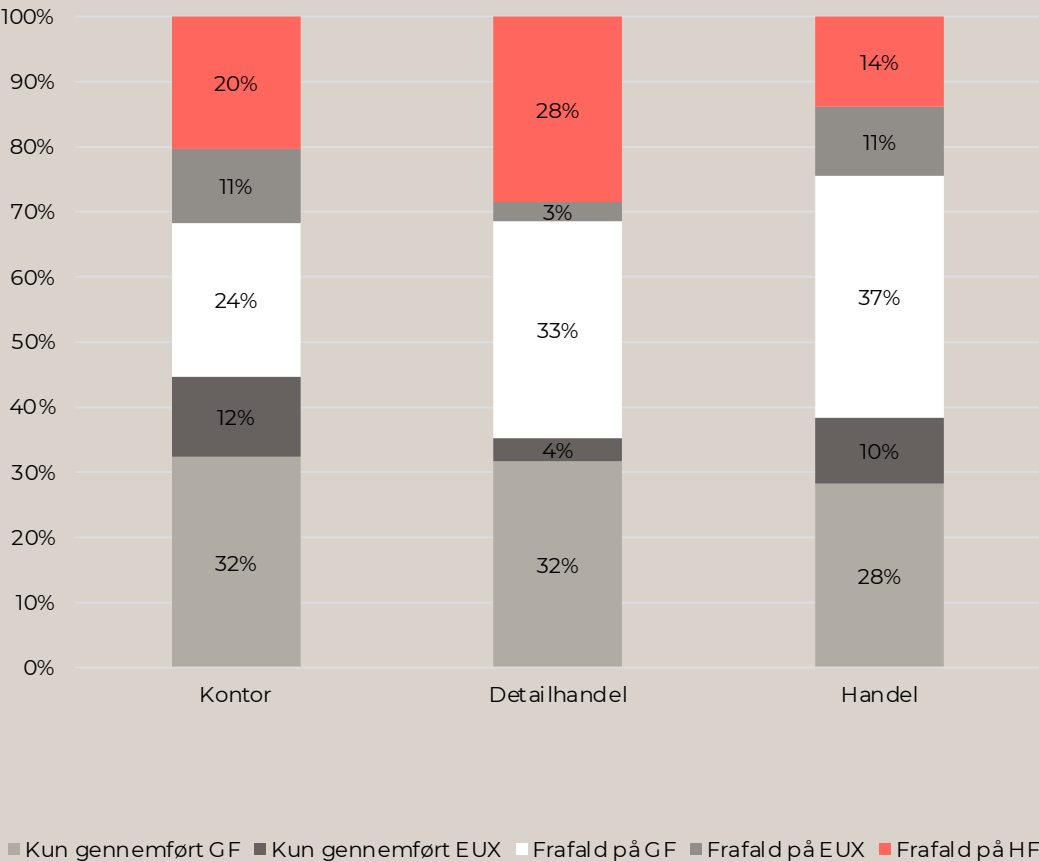

HVORNÅR FALDER DE FRA?

Fordeling af forskellige frafaldstyper på uddannelser

Andel af forskellige frafaldstyper på uddannelser

STORE FORSKELLE PÅ, HVORNÅR ELEVERNE FALDER FRA UNDERVEJS PÅ FORLØBENE

Fordeling af tid fra påbegyndt merkantilt uddannelsesforløb til frafald opdelt på forskellige frafaldstyper

Varighed til frafald	Frafald på GF	Frafald på EUX	Frafald på HF
0-1 måned	26%	4%	14%
1-2 måneder	22%	6%	14%
2-4 måneder	25%	7%	22%
4-6 måneder	17%	6%	9%
6-9 måneder	5%	9%	10%
9-12 måneder	2%	54%	9%
1-2 år	2%	12%	18%
Over 2 år	1%	2%	3%
Total	100%	100%	100%

KØN

Kvinder følger overvejende den totale fordeling, mens mænd oftest bliver 2-4 måneder på GF, før de falder fra

HERKOMST

Etniske danskere følger overvejende den totale fordeling, mens flere efterkommere falder fra EUX efter 9-12 måneder, og flere indvandrere falder fra EUX inden 9-12 måneder

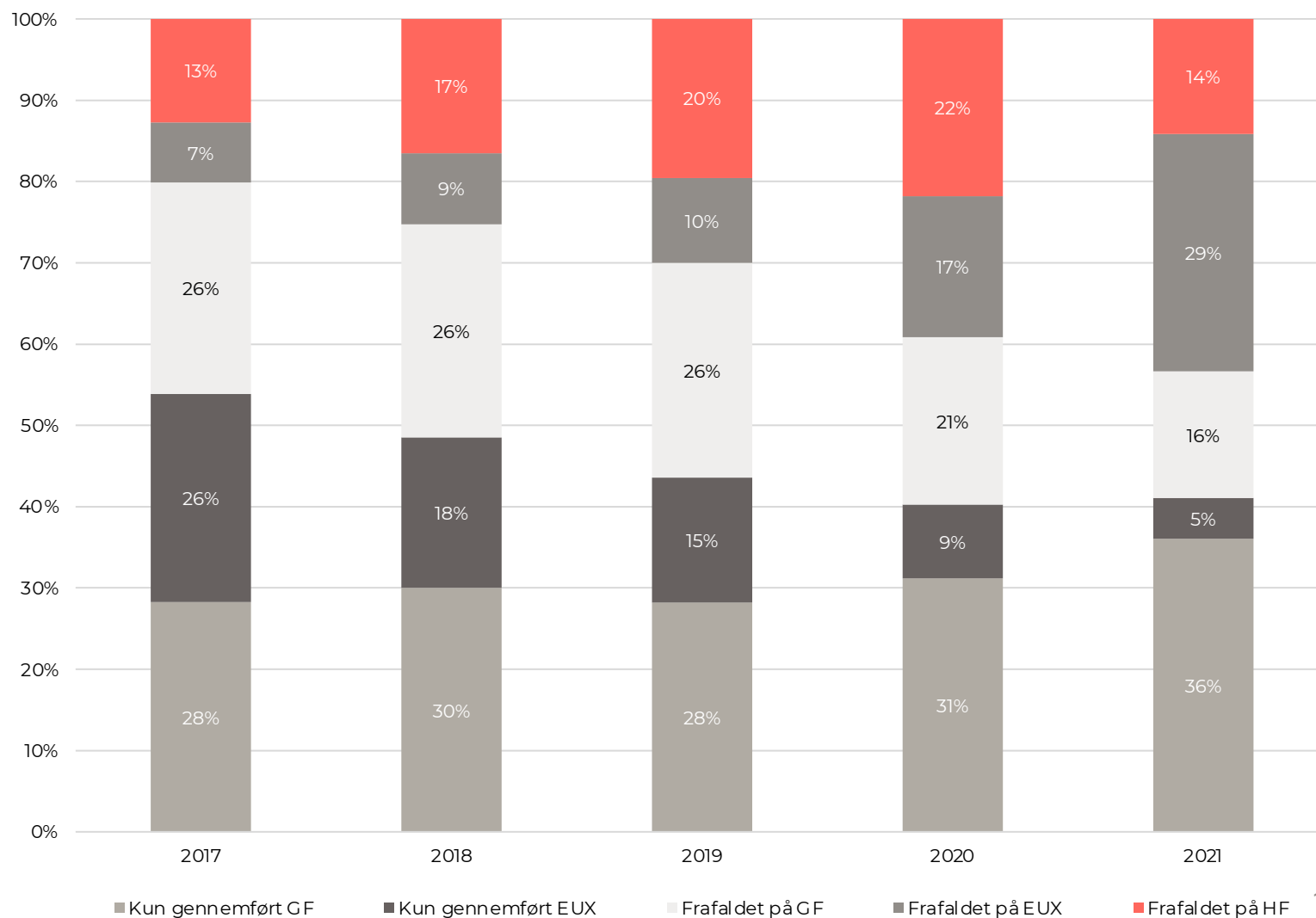

ALDER

De 15-19 årige bliver oftest 2-4 måneder på GF, før de falder fra. De 20-24 årige følger overvejende den totale fordeling, og flere 25+ årige falder fra EUX inden 9-12 måneder

GÅR DET DEN RIGTIGE VEJ?

Fordeling af frafald på forskellige frafaldstyper, kontor

HVAD SKER DER EFTER FRAFALD?

45%

starter på en helt anden uddannelse

4 ud af 10 af disse stopper med EUD/EUX huen på hovedet, og for kontoreleverne er det ofte relaterede kortere eller mellemlange videregående uddannelser indenfor administration, handels- og markedsføringsøkonomi, finansøkonomi eller serviceøkonomi, der trækker.

14%

kommer tilbage til de merkantile erhvervsuddannelser

Langt de fleste starter på en anden uddannelse, og lidt over halvdelen skifter også til en ny skole. Men uanset hvad, så falder 60% af eleverne også fra på den nye uddannelse.

41%

er endnu ikke i gang med en ny uddannelse

Omkring hver tredje af eleverne i denne gruppe er i beskæftigelse et år efter frafald, men det betyder desværre også, at en stor del er arbejdsløse eller udenfor arbejdsstyrken.

**HVORFOR VÆLGER ELEVERNE
EN MERKANTIL ERHVERVS-
UDDANNELSE I FØRSTE
OMGANG?**

**OG HVORFOR VÆLGER DE
DEN FRA IGEN?**

FRAFALD FYLDER: NÆSTEN HVER ANDEN ELEV I SPØRGESKEMAUNDERSØGELSEN OVERVEJER ELLER HAR OVERVEJET AT STOPPE PÅ UDDANNELSEN

De grønne elever:

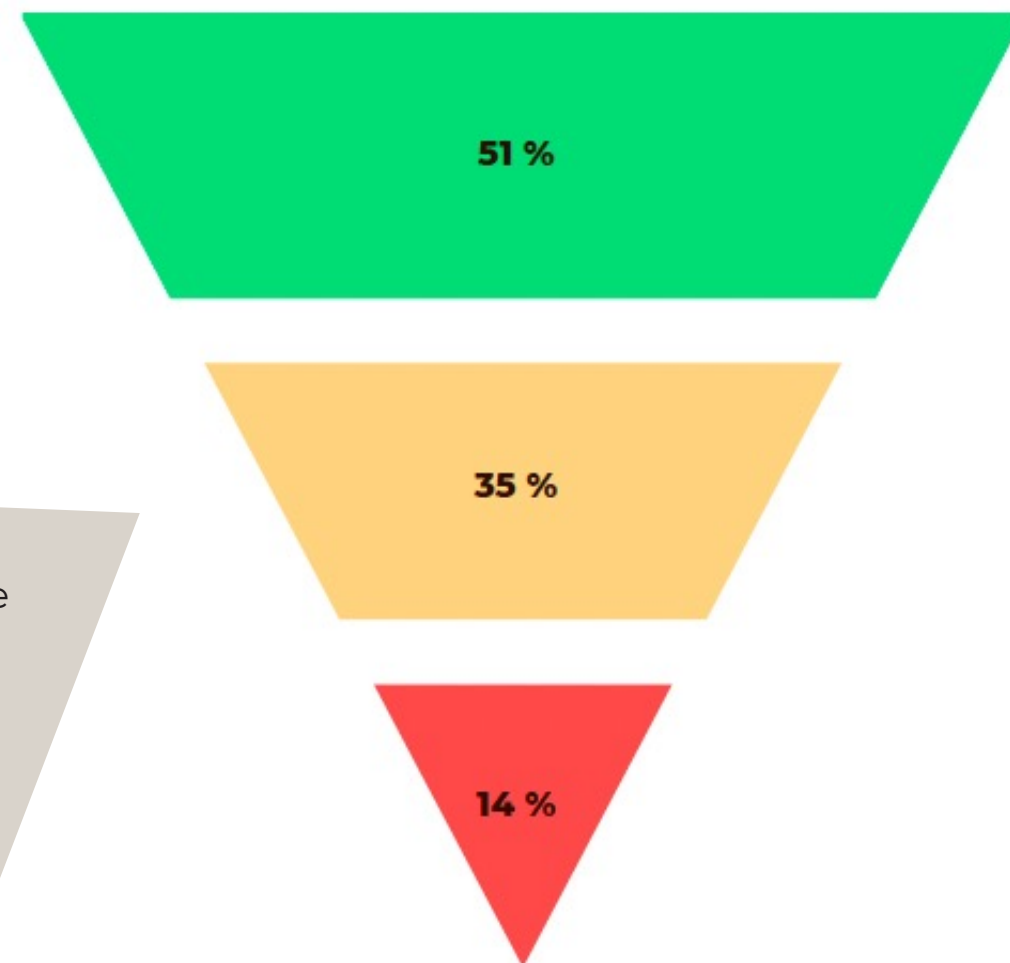
Føler de kan leve op til kravene på deres uddannelse, og de er glade for den. Overvejer ikke at stoppe på uddannelsen.

De gule elever:

Har oplevet udfordringer undervejs og gør det måske stadig. De har på mindst et tidspunkt undervejs overvejet at stoppe på uddannelsen, men gør det ikke mere.

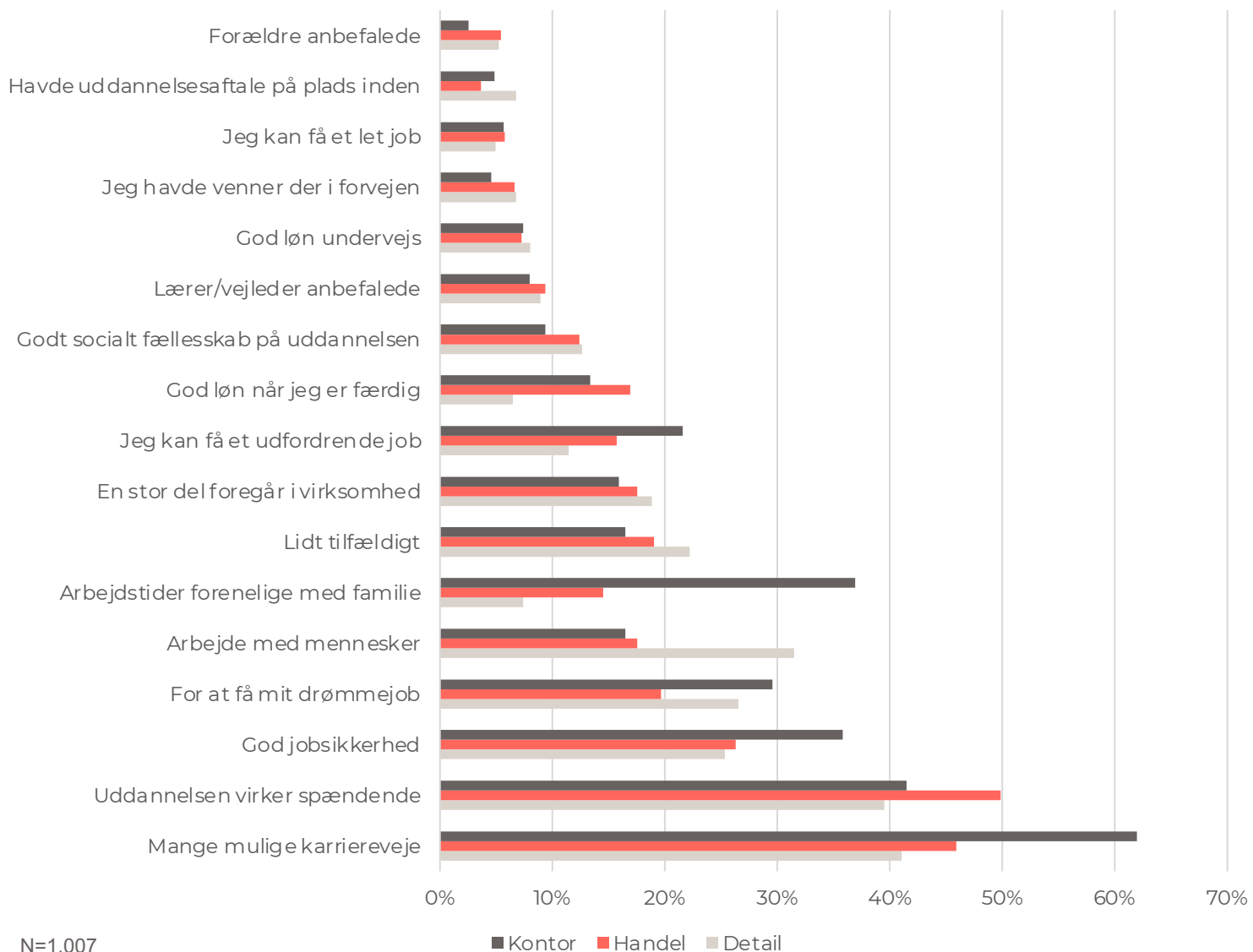
De røde elever:

Trives ikke på uddannelsen og overvejer at stoppe.

VARIATIONER I MOTIVATIONENE UDDANNELSERNE IMELLEM, MEN DE VIRKER ALLE SPÆNDENDE OG GIVER MANGE KARRIEREVEJE

Motivationer for at vælge uddannelsen fordelt på uddannelserne

Motivation for valg af uddannelse og frafaldstype

DER SES EN OVERVÆGT AF YDRE MOTIVATIONS-FAKTORER BLANDT FRAFALDSTRUEDE ELEVER

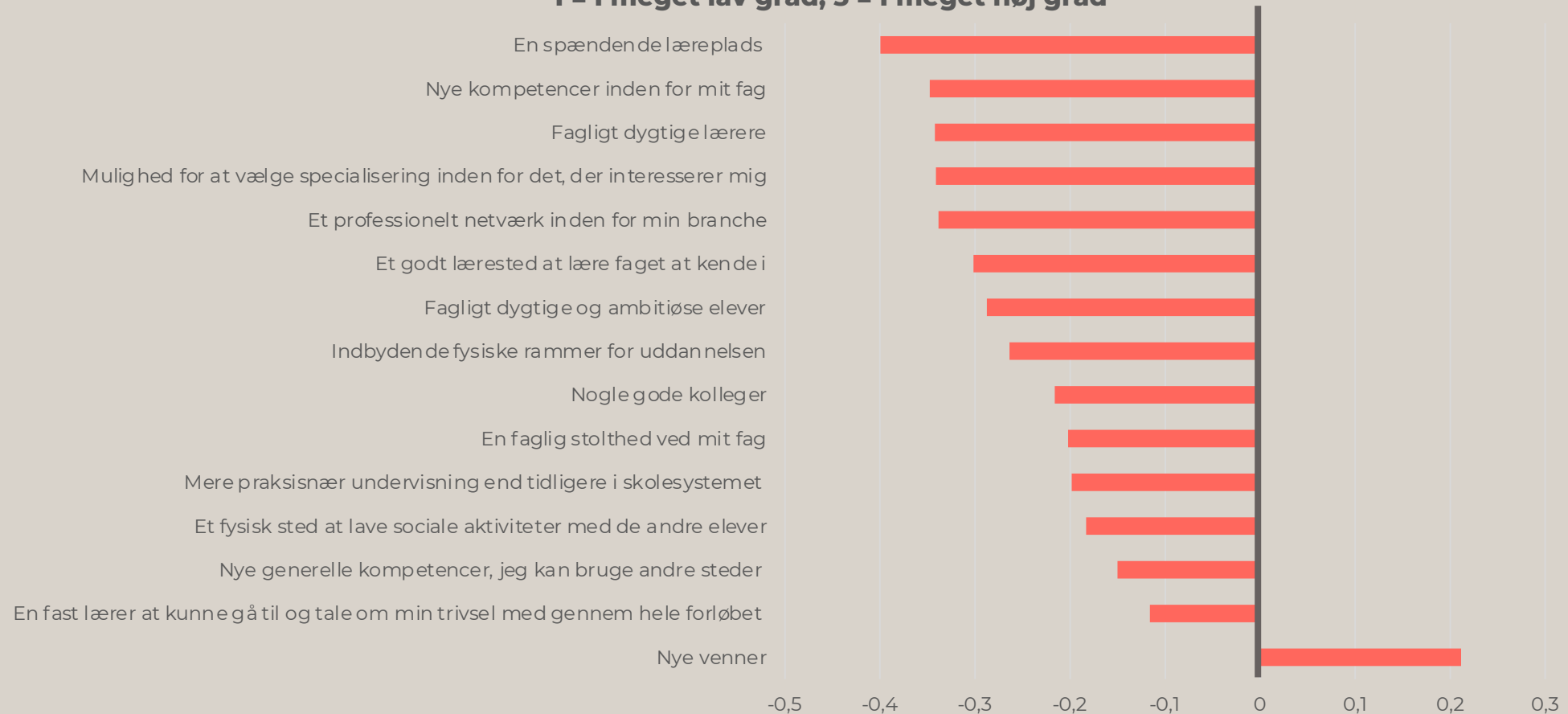
Mine forældre sagde, at jeg bare skulle i gang med en uddannelse – og så blev det kontor, fordi den minder lidt om den professionsbachelor jeg ikke kunne færdiggøre.

Rikke, 24 år, Kontor – uafklaret

OG VIRKELIGHEDEN LEVER HELLER IKKE ALTID OP TIL FORVENTNINGERNE

I hvilken grad vil du vurdere, at du på uddannelsen (indtil videre) har fået FRATRUKKET svaret på forventningen tidligere

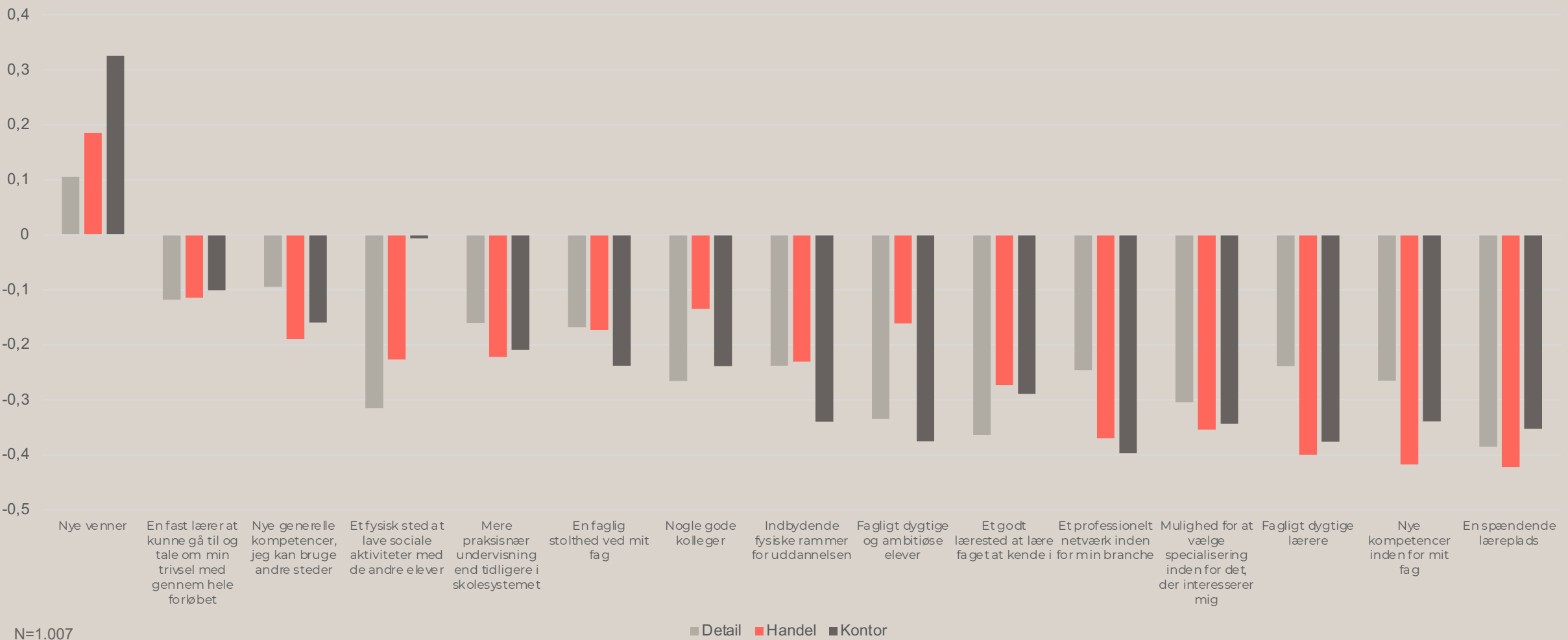
1 = I meget lav grad, 5 = I meget høj grad

N=1.007

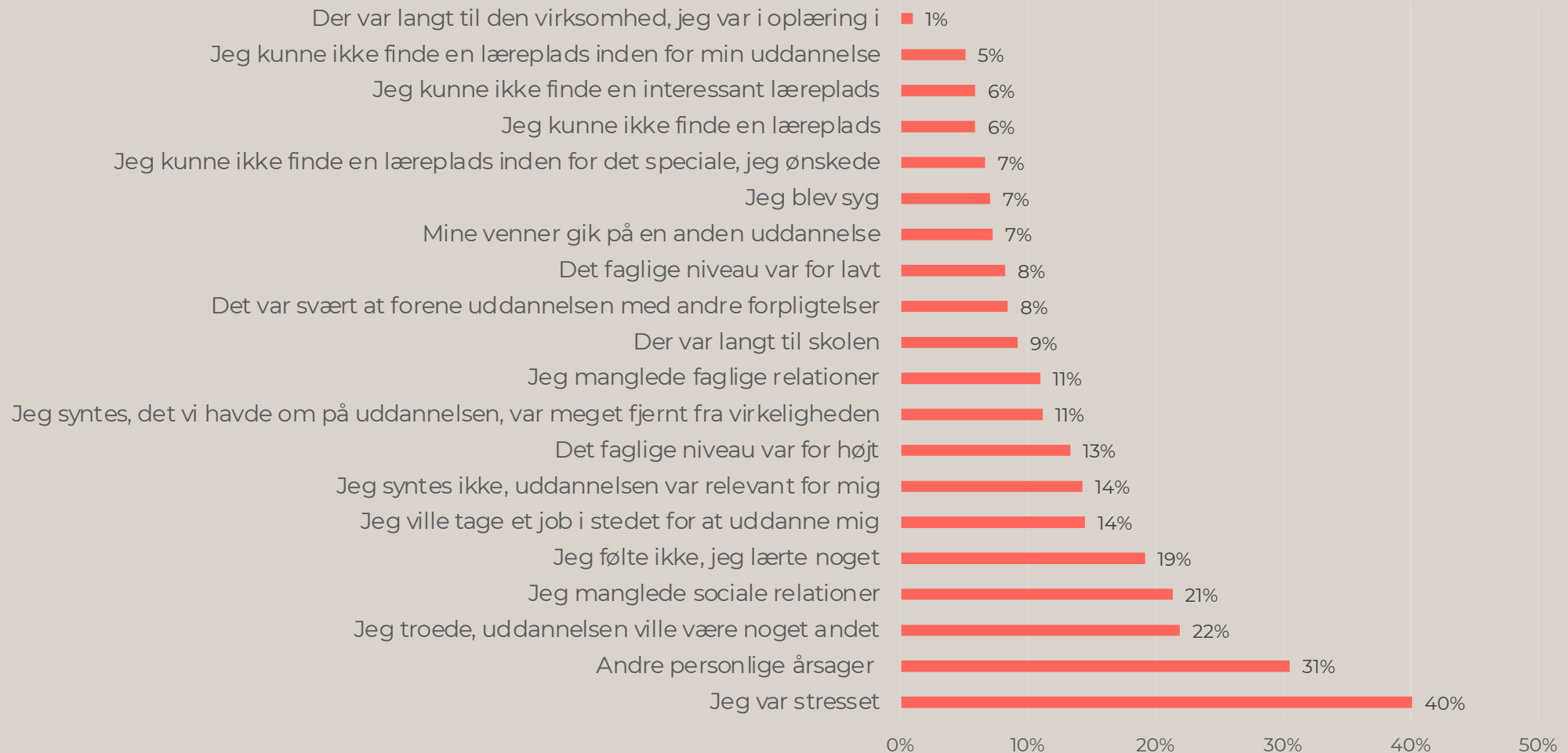
HELLER IKKE PÅ KONTORUDDANNELSEN...

Virkelighed og forventninger fordelt på de tre uddannelser

SÅ HVORFOR OVERVEJER ELEVERNE AT STOPPE?

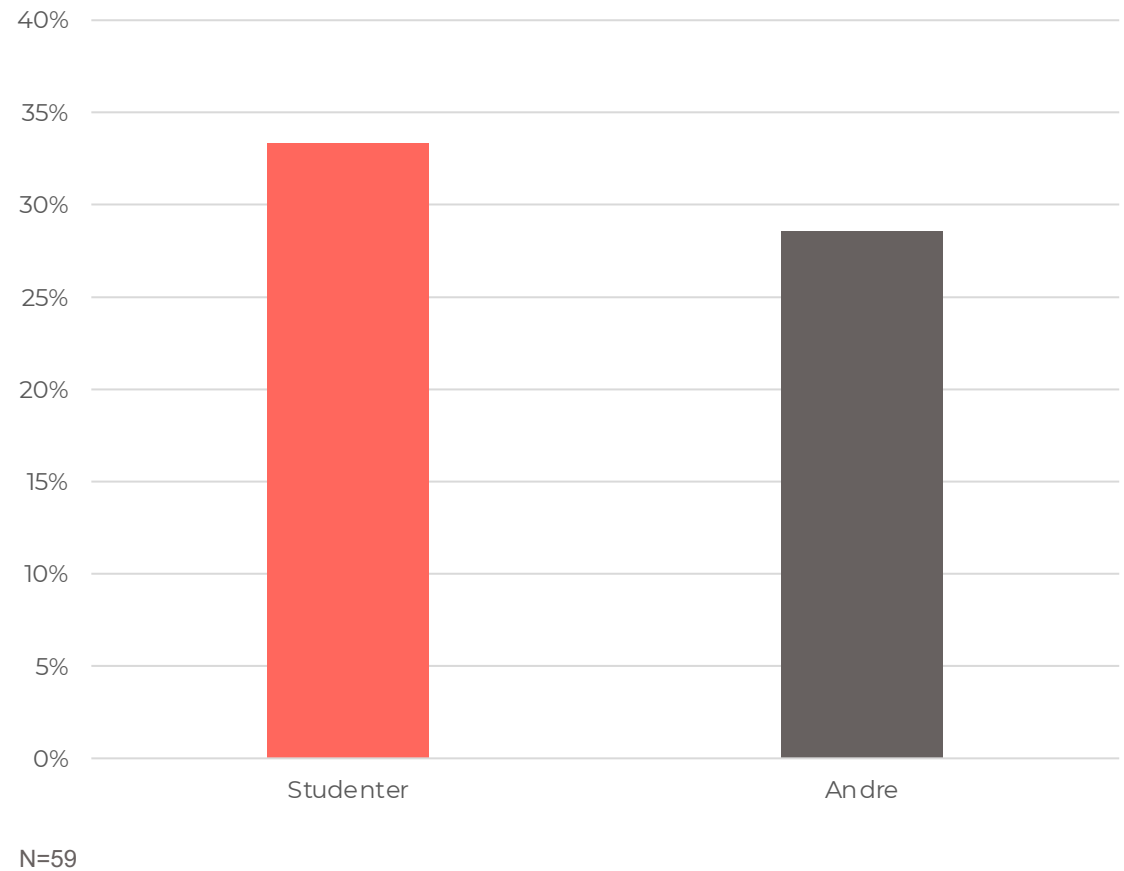
Hvorfor overvejede du at stoppe?

N=510

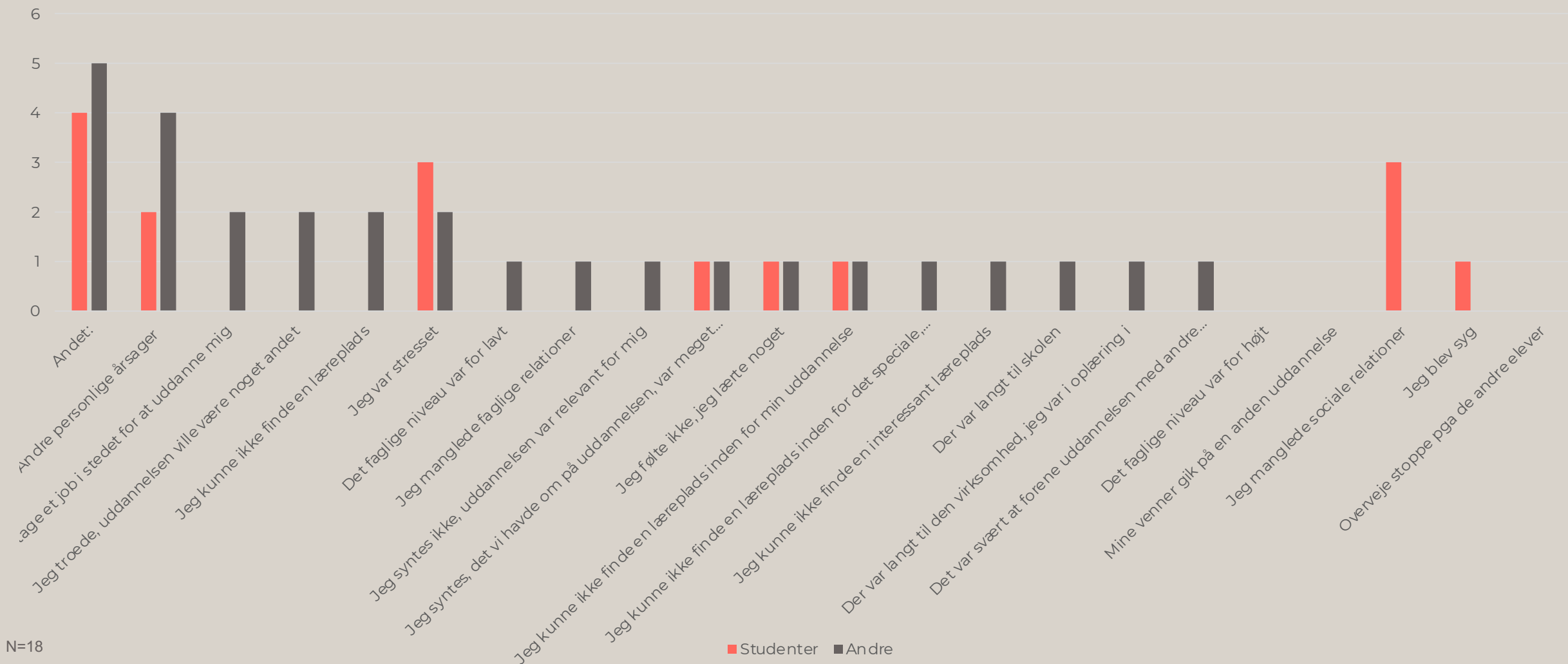
HVAD MED STUDENTERNE I FORHOLD TIL DE ANDRE ELEVER?

Andel der har overvejet at stoppe på uddannelsen
Hovedforløbselever på kontoruddannelsen

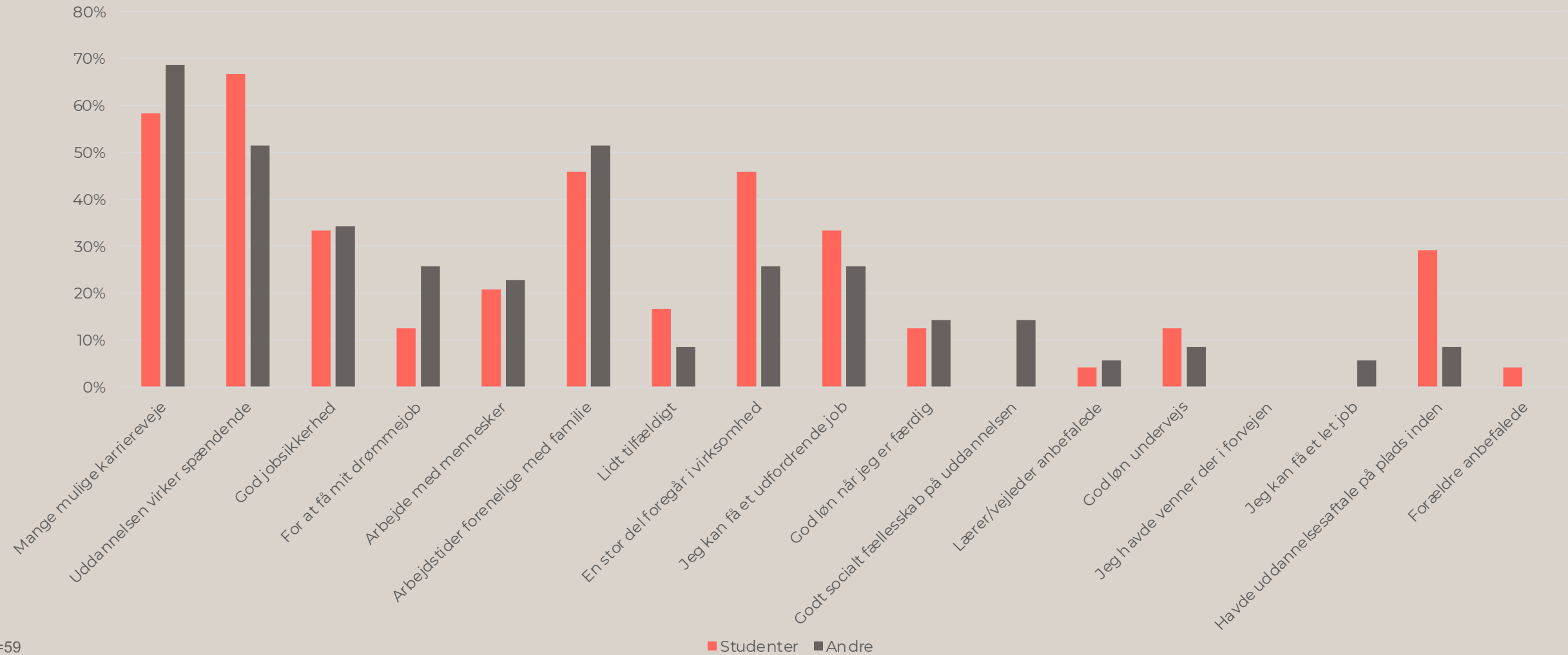
HVORFOR OVERVEJEDE DU AT STOPPE?

Hovedforløbselever på kontoruddannelsen

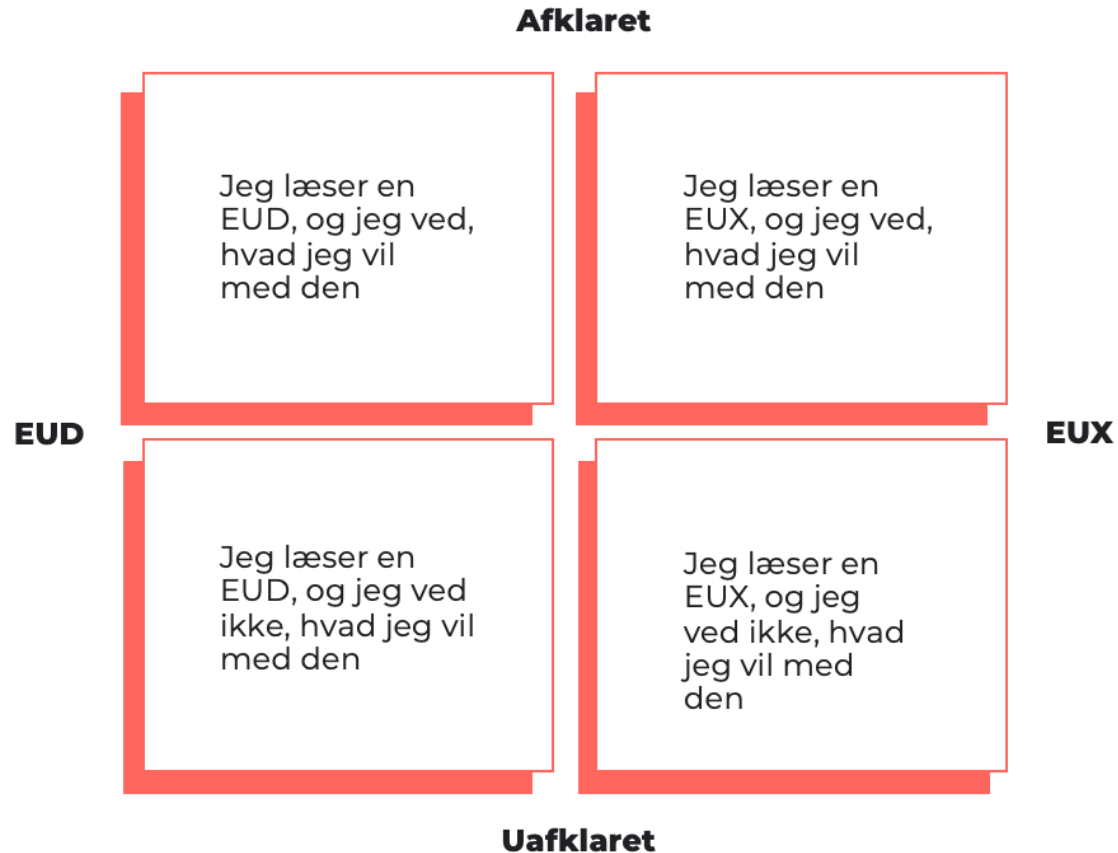

N=18

MOTIVATIONER FOR AT VÆLGE UDDANNELSEN FOR STUDENTER OG ANDRE PÅ HOVEDFORLØB

FRAFALDET FRA ELEVERNES PERSPEKTIV

“

Jeg vil gerne arbejde i HR – jeg kan godt lide at arbejde med mennesker. Der er mange der godt kan lide at læse i 5 år, men for mig er det her den helt rigtige læringsform.

Signe, 22 år, Kontor

“

Efter 10. klasse tog jeg en EUX Business uden retning, fordi jeg ikke vidste hvad jeg ville specialisere mig inden for.

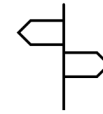
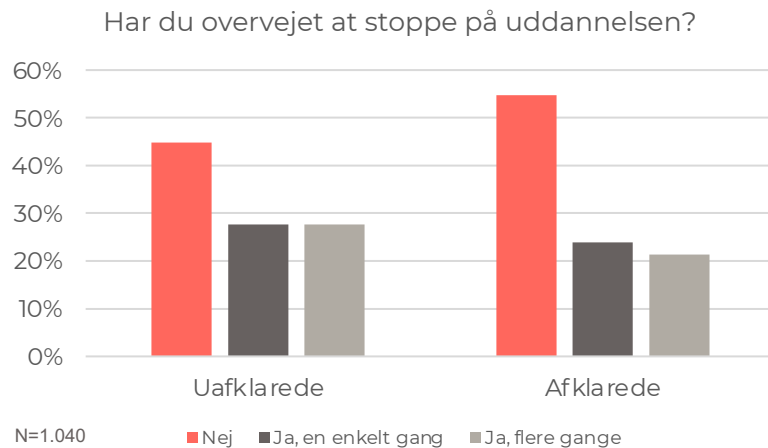
Ebbe, 18 år, Kontor

Afklarede elever er langt mere tilbøjelige til at blive på uddannelsen

Elever, som ved, hvad de vil bruge uddannelsen til, er også er dem, som er i mindst risiko for at stoppe undervejs. Det er (eller bliver) ofte helt klare i spytet ift. fremtidig karrierevej, job, virksomhed eller branche, og de peger ofte på flere faktorer for at vælge uddannelsen. Omvendt er de elever, som primært er startet på uddannelsen ved en tilfældighed, eller fordi forældre, lærere eller venner anbefalede dem at gøre det, mere tilbøjelige til frafald. Disse uafklarede elever peger ofte kun på én enkelt årsag til at begynde på uddannelsen, hvilket gør viljen til at fortsætte ekstra sårbar, når presset stiger og motivationen daler.

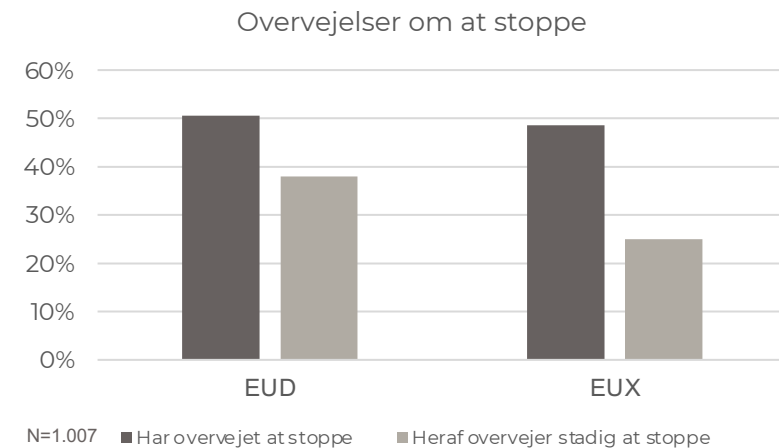
Undersøgelsen viser desuden, at de afklarede elever er langt gladere for uddannelsen, så der er således et stort potentiale i at fokuserede indsatser for at bevidstgøre og guide de uafklarede elever, både i starten af uddannelsen og undervejs.

Valget af EUD eller EUX har også indvirkning på risikoen for frafald

På nogle skoler går EUD- og EUX-elever i samme klasse på Grundforløb 1 og 2, men uanset om de har fælles eller opdelt undervisning, så er oplevelsen af uddannelsen formet af EUD/EUX-retningen og forskellene på de to. EUX-eleverne angiver flere årsager til at starte på uddannelsen, fx forskellige karriereveje, jobsikkerhed og work/life-balance, hvorimod dét at arbejde med mennesker er i højere kurs blandt EUD'erne.

Der er ikke nævneværdig forskel på frafaldsårsagerne, men markant flere EUD-elever har fortsat overvejelser om at stoppe, ligesom der også blandt EUD'erne ses et langt større frafald generelt.

**FRAFALDET ER KOMPLEKST
OG MAN KAN OFTE IKKE
KUN PEGE PÅ ÉN ÅRSAG...**

**MEN ER DER ALLIGEVEL
GENNEMGÅENDE TEMAER?**

“

Det handler om at rydde de små sten af vejen, som eleverne har uden for skolen. Mange af vores elever har ikke et stort netværk udenfor skolen, og har brug for ekstra støtte og en skulder at græde ud ved.

Peter, Underviser

TEMA #1

ELEVERNES FAGLIGE OG SOCIALE BAGGRUND

Det har stor betydning, hvilken bagage – socialt, familiemæssigt og fagligt – eleverne kommer med. Dertil kan tilføjes personlige udfordringer og generel samfundstendens med unges mistrivsel. Såvel stærke som udfordrede elever kan have problemer med at finde genkendelighed i deres hjemlige netværk - og det kan i kombination med stress og arbejdsbyrde få dem til at hælde til frafald.

Der er stort potentiale i at hjælpe elever ved at koble uddannelsen med den virkelighed, eleverne lever i eller kommer fra. Dermed øges afklaretheden, og sandsynlighed for frafald mindskes.

“

Det var meget rodet på uddannelsen, lærerne snakkede hen over hinanden og lagde afleveringer samtidig og sådan. Jeg har følt mig mest udfordret på min tålmodighed, fordi uddannelsen ikke har været særlig struktureret, og lærerne var ikke til rådighed, når man havde brug for dem. Det gjorde, at jeg overvejede at stoppe.

Xandra, 19 år, Kontor

“

Jeg var nok ikke kommet i mål med mine eksaminer, fordi jeg manglede mange afleveringer. Derfor droppede jeg ud.

Mathias, 18 år, Kontor

Rygsækken og rygdækningen har stor betydning

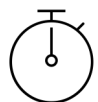
Både hvad angår faglighed og sociale og familiemæssige rygsæk, har elevernes baggrund ikke overraskende stor betydning for deres videre uddannelsesforløb. Denne bagage præger dem på godt og ondt, og stress og andre personlige grunde er de største frafaldsårsager på uddannelserne.

Unge med ondt i livet er også på de merkantile erhvervsuddannelser

Den samfundsmæssig tendens, hvor vi ser unge med personlige udfordringer, der skaber mistrivsel og en kamp for at "passe ind", gør sig også gældende på de merkantile erhvervsuddannelser. Her har mange elever større eller mindre udfordringer med sig i bagagen i form af depressioner, ADHD og/eller andre diagnoser. Det kan også være dårlige erfaringer fra tidligere skoleforløb, som fortsat påvirker deres selvværd og faglige selvtillid.

I vores interviews gav lærerne udtryk for en oplevelse af, at at eleverne på de merkantile erhvervsuddannelser generelt er mere udfordrede end på andre ungdomsuddannelser, hvorfor elevernes personlige udfordringer er noget, som skolerne tager seriøst. Gennem mentorordninger, studiecoaches og andre initiativer, som støtter de udfordrede elever, tager skolerne ansvaret på sig, og lærerne motiveres af at få denne gruppe elever godt igennem uddannelsessystemet. Skolerne mener altså, at de via støtte og vejledning kan få flere af de udfordrede elever til at gennemføre uddannelsen og dermed være med til skabe deres egen succeshistorie.

De pressede perioder øger stress over karakterer og afleveringer

Den udbredte stress blandt danske unge er klart den største udfordring ift. frafaldet. Men også her er der klare potentialer for at imødekomme udfordringen og undgå at forværre situationen. Adspurg om, hvorfor – og ikke mindst hvornår – eleverne føler sig pressede på Kontoruddannelsen, så oplever de en stor arbejdsbyrde i den sidste del af grundforløb 2 og på kompetenceforløbet, hvilket skyldes, at der netop her er mange afleveringer, lektier og eksaminer på samme tid. Eleverne oplever, at lærerne ikke altid koordinerer, hvornår der lægges store opgaver, og når eleverne samtidig skal stemple ind og ud af eksaminer – og også lige finde læreplads – bliver tiden ekstra stressende.

Arbejdsbyrden er for så vidt gældende for alle elever, men den opleves forskelligt blandt særligt to elevtyper. De pligttopfyldende elever (som ofte er pigerne på EUX) ønsker alle afleveringer levet til perfektion, men når der er mange på en gang, oplever de ikke at kunne leve op til egne krav og forventninger og dermed øges overvejelserne om at stoppe. Omvendt oplever de elever, der ofte falder bagud (hvilket statistisk set oftest er de unge drenge), at de til sidst mangler så mange afleveringer, at de slet ikke kan overskue at indhente det forsømte og derfor falder fra.

Manglende genkendelse og spejling øger frafald

Vores interviews viste endvidere, at den sociale baggrund og hverdag har en stor betydning for oplevelsen af uddannelsen. Hvis der ikke er relevante familiære spejlinger eller rollemodeller i netværket, mangler eleverne ofte forståelse for deres uddannelse, ligesom de ikke har en håndgribelig kobling til uddannelsens muligheder og potentialer. Adspurgt nævner de frafaldstruede elever ofte globale entreprenører og erhvervsprofiler, som er langt væk fra deres hverdag eller virksomheder, som de kender fra medierne eller gågaden. De har dermed kun et overfladisk kendskab til branche, virksomheder og jobretninger.

På samme måde oplever skolerne, at det er afgørende for elevernes gennemførsel, at der er et stærkt netværk hjemme. Derved er der opbakning og/eller hjælp at hente, når fx det faglige niveau opleves for svært, eller når eleven ikke kan se en mening med uddannelsen.

Regressionsanalysen viser samme mønster, hvor det tydeligt øger risikoen for frafald, hvis elevens forældre enten er uden for arbejdsmarkedet eller har lange uddannelser. Så den manglende kobling mellem uddannelsen og virkeligheden gælder altså også for elever fra akademikerhjem.

Elevernes behov

- Tid til at læse op til eksaminer
- Ligelig fordeling af afleveringer udover skoleåret
- Forberedelse på kompetenceforløbet - uden at blive skræmt væk

Potentialer

- Hvordan kan skolerne undgå pressede perioder, hvor mange afleveringer, lektier og eksaminer samt lærepladssøgning ligger på samme tid?
- Hvordan kan skolerne undgå, at de mindre pligtopfyldende elever får samlet lektier til bunke og dermed skubber dem foran sig, indtil de falder fra? Vi ved fra adfærdspsykologien, at kvaliteten og færdiggørelsesgraden daler markant, når der er mange opgaver og afleveringer på samme tid.
- Kan lærernes til tider pressede forhold have indvirkning på elevernes stressniveau?

INSPIRATION FRA SKOLERNE

Zeeland Business College

Fokus på at skrue ned for arbejdsbyrden

En underviser på Zeeland Business College giver aldrig sine elever lektier for, som de skal lave derhjemme. Han sikrer, at der er tid i undervisningen til, at eleverne kan lave sine lektier, fordi det er afgørende for elevernes trivsel, at de har tid til at holde fri eller passe deres fritidsjob.

ANBEFALING:

MINDRE PRESSEDE PERIODER PÅ SKOLERNE KAN PÅVIRKE FRAFALD I POSITIV RETNING

Styrk koordineringen mellem lærerne

Eleverne oplever det som et stort pres, når afleveringer og større opgaver ligger på samme tid. Det medvirker til at presse dem mod frafald. Ved at styrke koordineringen mellem lærerne, kan hjemmearbejdet spredes mere jævnt ud, og store pukler udlignes. Her kan evt. gøres brug af skabeloner til planlægning af lektier for at gøre det konkret og nemt for lærerne.

Hjælp eleverne til at undgå overspringshandlinger

Ved at arbejde med såkaldte "hvis, så"-regler og forpligtelsesmekanismer kan man hjælpe eleverne med at undgå overspringshandlinger. Deres opgaver og arbejdsbyrder kan brydes ned i mindre dele, så de ikke overvældes op mod deadlines af store arbejdsomængder. Det er en arbejdsform, som skal indlæres aktivt, fordi vi mennesker har en tendens til at skyde arbejdet til sidste øjeblik.

“

Lige nu ved jeg simpelthen ikke, hvad jeg kan forvente på hovedforløbet, og det er nervepirrende. Jeg kan godt lide at have styr på det og vide, hvad der skal ske fremadrettet.

Betinna, 27 år, Kontor

TEMA #2

UDDANNELSENS RAMMER OG FORLØB

Uddannelsernes opbygning giver en del udfordringer set med frafaldsbriller. Opdelingen med et grundforløb/kompetenceforløb og siden et hovedforløb fører i mange tilfælde til et overgangsfrafald før hovedforløbet i virksomhederne. Nogle oplever at være færdige, fordi de får huen på efter EUD/EUX, og mange bruger afslutningen af uddannelsens første del som springbræt til noget nyt.

Men også i uddannelsens første tid sker der stort frafald på grund af, at elever skal foretage tidlige – og ofte uoverskuelige – valg af retning, ligesom en stigende stresskurve gennem både grundforløb 1 og 2 og videre op er med til at skabe frafald, idet stress er den altovervejende frafaldsårsag.

“

Jeg vil gerne have en stor stilling i en bank eller investeringsfond. Så det har hele tiden været planen, at jeg skulle læse en uddannelse som finansøkonom efter kompetenceforløbet.
Peter, 26 år, Kontor

“

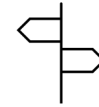
Det er en udfordring at vælge retning til at starte med, fordi de (red. eleverne) ikke ved hvad de vil – og fordi det er svært at skifte derefter.
Louise, underviser

Tillykke med huen - og hvad så nu?

I vores interviews var det tydeligt, at uddannelsens opbygning giver en del udfordringer set gennem frafaldsorienterede briller. Når eleverne får huen på efter grundforløb eller kompetenceforløb – og altså før hovedforløbet, som fuldender uddannelsen – oplever mange en helt naturlig opsplitning, og det efterfølgende hovedforløb er derfor blot en ud af mange muligheder. Eleverne oplever at være færdige, når de har fået huen på, og verden står åben. Samtidig er den direkte sammenhæng og overgang mellem skole og virksomhedsoplæring sværere at tyde for eleverne sammenlignet med fx de tekniske erhvervsuddannelser, hvor det er naturligt at skulle finde en elevplads for “at blive ordentligt oplært indenfor et håndværk”.

Denne type frafald betegnes overgangsfrafald, men hvis man bruger EUD eller EUX som byggeklods til at bevæge sig et nyt sted hen, betragter hverken elever eller skoler det således som frafald. Skolerne har naturligvis fokus på at få eleverne videre til hovedforløbet, hvilket også understøttes af den gældende taxametertilskudsordning. Men der er flere lærere, som prioriterer at gøre det bedste for den enkelte elev – og det er ikke altid at fortsætte på Kontoruddannelsen.

Tidligt valg gør det svært at vælge retning

Hvor en del grundforløbselever allerede har besluttet retning ved uddannelsens start, har mange andre elever på grundforløbet behov for yderligere viden om de forskellige uddannelsesretninger. På Kontoruddannelsen har mange af eleverne dog valgt retning allerede inden uddannelsesstart, og de føler sig derfor naturligt nok mindre presset over at skulle vælge tidligt i forløbet.

I vores interviews med skolerne fremgik det, at der generelt er forskellige fremgangsmåder og tidspunkter for, hvornår eleverne skal vælge uddannelsesretning. På nogle skoler sker det fra start, mens andre skyder valget nogle uger, og atter andre først beder eleverne tage stilling til retning efter grundforløb 1. Flere skoler erkender, at mange elever skal afklares omkring, hvilken type tilværelse og arbejde, de kan se sig selv i på sigt. Derfor afholdes introforløb, hvor de forskellige retninger præsenteres, ligesom virksomhedsbesøg skaber et godt kendskab til de forskellige brancher og konkrete muligheder.

Stressen stiger i løbet af grundforløbet og toppe på EUX, men de personlige frafaldsårsager toppe på hovedforløbet

Når vi ser på, hvad eleverne i spørgeskemaundersøgelsen har angivet som frafaldsårsager på de enkelte forløb, er der tydelige afvigelser. Undervejs på grundforløb 1 går overvejelser om frafald primært på det sociale aspekt med venner og relationer. Men også det faglige niveau – hvor eleverne ikke følte, at de lærte noget – er særligt tydeligt på uddannelsernes første forløb. Disse temaer kommer vi nærmere ind på i afsnittene omkring undervisningsrummet og det sociale miljø.

Desuden er den mest udbredte årsag til at stoppe mellem grundforløb 1 og 2, at eleverne troede, at uddannelsen ville være noget andet, end den viste sig at være. Det er måske heller ikke så overraskende, da eleverne på grundforløb 1 endnu ikke er startet på deres uddannelsesspecifikke fag, og i vores interviews angiver flere netop manglende erhvervsrettet undervisning som frafaldsårsag. Dette kan også være en af forklaringerne på, hvorfor 59% af frafaldseleverne skifter til en anden uddannelse, enten direkte eller efter en pause.

Brudt ned på forløbene ser vi dog også et helt klart mønster i den i forvejen altovervejende frafaldsårsag, stress. For hvor det ikke føles helt så stressende i starten af uddannelsen, fordobles dette parameter, når vi rammer grundforløb 2. Og derfra fortsætter stigningen bare, og stress er den klart overvejende grund på EUX, hvor over halvdelen af frafaldseleverne angiver denne årsag til at stoppe. Der er derfor ingen tvivl om, at de eksamenstunge forløb, inkl. den komprimerede EUX, sætter eleverne under pres. For at EUX er hårdt, hører vi fra flere sider i vores interviews med både skoler og elever. Og hvis man i forvejen har det svært på grundforløb 1 og 2 – eller hvis man ikke har et helt klart mål med sin uddannelse – så kan de pressede perioder på særligt EUX synes uoverstigelige.

Elevernes behov

- At uddannelsen åbner døre og skaber muligheder fremover – og ikke kun peger på ét arbejdsliv
- At udskyde beslutningen
- At komme hurtigt i arbejde og tjene flere penge end en elevløn
- At tage pause efter et intenst uddannelsesforløb

Potentialer

- Hvordan kan vi tidligt – og inden eleverne skal søge elevplads - bidrage til at afklare eleverne ved at vise den brede vifte af muligheder og brancher, man kan arbejde i? Sådan at eleverne får en forståelse for, at man ikke er låst fast i det arbejde, man får på hovedforløbet, men at det er muligt bevæge/udvikle sig videre?
- Kan der være et potentiale i at hjælpe de uerfarne virksomheder med "strømlinede" elevforløb, så eleverne måske i højere grad føler sig klædt på, imødekommet og supporteret?
- Føler eleverne på hovedforløbet sig mere forpligtede til at fortsætte på grund af den underskrevne virksomhedsaftale?

INSPIRATION FRA SKOLERNE

Zealand Business College

Moduler til at søge elevplads

På Zealand Business College er der afsat moduler til, at eleverne kan bruge tid på og få støtte til at søge elev-pladser bl.a. til at skrive sin ansøgning og lave sit CV. Desuden har modulerne til formål at give klarhed om, hvad de kan, og hvad de ikke kan, i en arbejdskontekst.

ANBEFALING: **SKAB EN NATURLIG OVERGANG TIL HOVEDFORLØBET**

Styrk brugen af de nære rollemodeller

Noget af det, der kan styrke elevernes afklarethed tidligt i forløbet, er at se, høre på og stille spørgsmål til andre unge, man let kan relatere til. Spørgsmål om, hvordan det er i hovedforløbet, eller når man er færdig. Man kan med fordel styrke brugen af de nære rollemodeller, særligt på GF1.

Vis at hovedforløbet er adgangsgivende til et arbejdsliv med mange forskellige muligheder

Blandt elever, der stopper efter gennemført grundforløb eller EUX, er der flere, som læser videre inden for lignende fag. De vil gerne blive inden for det merkantile, men ser ikke nødvendigvis hovedforløbet som den rette vej. Eleverne skal vises, at hovedforløbet er adgangsgivende til et arbejdsliv på det merkantile felt med mange muligheder og ikke er fastlåst til et enkelt område.

“

Hvis undervisningen
begynder at
ligne gymnasiet, så
har vi ingen chance.
Jakob, Uddannelsesleder

TEMA #3

UNDERVISNING- SRUMMET

Eksistensen af gymnasiale dannelsesfag på uddannelserne betegnes af lærerne som nødvendige for at blive klar til et arbejdsliv, hvor mange forskellige kompetencer skal spille sammen. Men eleverne er skuffede over at skulle have disse fag – ikke mindst, når de formidles på traditionel vis som var det i folkeskolen eller gymnasiet. Eleverne er skuffede, fordi de netop har valgt en merkantil erhvervsuddannelse for at få praksisnær undervisning, og de kan ikke relatere den tværfaglige undervisning til deres uddannelsesretning.

En del elever påvirkes desuden af, at der foregår en ubevidst opdeling af eleverne i ”gode” og ”mindre gode” elever, og det opleves især af unge drenge som et stigma, der kan drive dem mod frafald.

“

Når EUX'en er så bred som den er og man ikke har en ren klasse med kontorelever, så er det bare svært at navigere i hvad man skal bruge de forskellige ting til. Det ville være smartere hvis man lavede klasserne ud fra de retninger man havde, så man kunne tilrettelægge undervisningen.

Betinna, 27 år, Kontor

“

Jeg uddanner mig for at blive finansarbejder. Hvorfor skal jeg så have engelsk, dansk og analysere skønlitteratur? Selvfølgelig skal jeg kunne stave, men det er ligegyldigt med det andet.

Peter, 26 år, Kontor

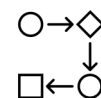

Ønske om en praksisnær vej til huen

Efter valg af studieretning forventer eleverne, at undervisningen er praksisnær og specifik for den valgte retning. Dvs. eleverne har en forventning om, at undervisningsmaterialet tager udgangspunkt i problematikker og tematikker fra erhvervslivet, brancherne og virksomhederne - og at læring i høj grad sker gennem praktisk og virkelighedstro opgaveløsning.

Men når eleverne så pludselig står overfor gymnasiale dannelsesfag som f.eks. dansk og engelsk, bliver de både skuffede og forvirrede. Dels forstår de ikke, hvordan den type fag er relevante for dem og deres uddannelsesretning, og dels er skuffelsen særlig tydelig, hvis fagene formidles via traditionel tavlegennemgang, som de kender det fra folkeskolen. De har jo netop ikke valgt STX, men en erhvervsorienteret retning for bl.a. at få endnu mere fokus på praksis frem for kun teori.

Lærerne beskriver de almene fag som dannende og nødvendige på en gymnasial uddannelse, men denne forståelse smitter bestemt ikke af på eleverne, som tværtimod fremhæver de nye og uddannelsesspecifikke fag som virksomhedsøkonomi og afsætning. Denne type erhvervsrettede fag opleves meningsfulde, fordi de giver eleverne kompetencer, som de let kan overføre til et fremtidigt arbejde.

Tværfaglige fag strider mod uddannelsesretningen

Ifølge en del af lærerne i vores interviews er tværgående undervisning en nødvendighed for at forberede og klargøre eleverne til arbejdslivet, da undervisning på tværs af retninger giver eleverne indsigt i, hvordan de kan bruge hinandens kompetencer, fuldstændigt som det sker ude i virksomhederne. Desuden gør denne undervisningsform det muligt for mindre skoler at tilbyde flere merkantile erhvervsuddannelser, da der ellers ikke ville være nok elever til retningsspecifikke klasser.

Men i både spørgeskemaundersøgelsen og gennem interviews er det tydeligt, at mange elever ikke synes, at den tværgående undervisning lever op til forventningerne. Langt de fleste starter på Kontoruddannelsen med ønske om, at undervisningen bygger direkte bro til den virkelighed, som netop kontor byder på, og desuden dykker ned i f.eks. virkelige regnskaber, administrative problemstillinger og kundeforhold. I den forbindelse foretrækker de at have lærere med erhvervserfaring, som dermed kan trække eksempler ind fra den virkelige verden. Men samtidig fører det til skuffelse blandt eleverne, hvis de oplever, at samme lærere tager udgangspunkt i deres egen branche uden skelen til, hvilken retning de underviser i. Desuden oplever mange kontorelever, at lærerne ikke har erfaring indenfor Kontoruddannelsens retninger, hvilket gør det svært at forstå, hvordan deres kontorkompetencer kan bruges i den virkelige verden.

Den ubevidste opdeling i 'gode' og 'mindre gode' elever påvirker elevernes selvtillid

Udover en kortere uddannelse med praksisnær undervisning, vælger en del elever de merkantile erhvervsuddannelser frem for eksempelvis STX eller HHX, fordi de ikke orker flere lange skoleår og masser af lektier. Skoletræthed og/eller evner, der klart gør sig bedst i et praktisk undervisningsrum, er en baggrund som oftere ses på erhvervsuddannelser end på de øvrige uddannelser.

Det gør også, at mange undervisere og lærere ubevidst deler elever op i "gode" og "mindre gode" elever, og elevernes selvtillid på uddannelsen påvirkes af den attitude, som de møder fra lærerne – uagtet om den faktisk er helt reel eller ej. Lærerne har nemlig klare forestillinger om hvem, der er de "gode" elever – som gør sig umage, uanset deres faglige niveau – og de "mindre

gode" elever – som ifølge lærerne ikke mestrer at gå i skole. Dem, som ikke umiddelbart gør en aktiv indsats, ikke altid lige får afleveret opgaverne, og måske ikke møder op til undervisningen, fordi de f.eks. har et fritidsjob, som fylder.

Denne gruppe, som lærerne oplever som "mindre gode" elever, passer ofte på de unge drenge. Og de føler sig jævnligt slået i hovedet med deres fravær, de oplever at få kortere snor, når de er bagud med afleveringerne, og de føler også, at der generelt er mindre tiltro til, at de kan arbejde selvstændigt. Så på trods af, at denne gruppes evner til at gå i skole ikke nødvendigvis har betydning for deres evner til at indgå på en arbejdsplads og være en super elev på hovedforløbet, så trækker dette stigma drengene mod frafald.

Elevernes behov

- At få undervisning, som er praksisnær for ens studieretning
- At tilegne sig kompetencer, som let kan overføres til en arbejdskontekst
- Rent faktisk at opleve værdien ved de gymnasiale, boglige fag på EUX

Potentialer

- Hvordan kan skolerne gøre undervisningen mere praksisnær og studierettet, så snart eleverne har valgt deres retning?
- Hvordan kan skolerne skabe et undervisningsrum, hvor der er plads til de elever, som ikke er boglige, men motiveres af det praktiske?
- Hvordan kan skolerne konceptualisere undervisningsmaterialet for de gymnasiale fag, så disse bliver så vidt muligt praksisnære og mere spiselige for de skoletrætte elever?
- Hvordan kan skolerne fortælle om værdien ved de gymnasiale fag?

INSPIRATION FRA SKOLERNE

Zeeland Business College

Tværfaglig, men praksisnær undervisning

På en skole tilknyttet ZBC har de en elevbutik for GF2 eleverne, som de bruger til at gøre undervisningen praksisnær for klasserne, der er blandet på tværs af uddannelsesretningerne. Eleverne starter med at få undervisning i plenum for derefter at gå ud i butikken, hvor hver retning har deres eget ansvarsområde. Det gør, at eleverne kun varetager opgaver, som er relevante for deres retning, samtidig med at de får indsigt i, hvad eleverne kan bruge hinanden til, og at virkelige udfordringer skal løses tværfagligt.

ANBEFALING:

TIDLIGERE PRAKSISNÆR UNDERVISNING SAMTIDIG MED AT VÆRDIEN AF DE ALMENE FAG TYDELIGGØRES

Eksempler, cases og opgaver skal relatere sig til den valgte retning

Hvis eksempler, cases og opgaver angår elevens valgte retning i højere grad, vil det højne undervisningens oplevede relevans. I blandede klasser, vil det give anledning til at se og tale om synergier mellem retningerne, hvis kontoreleverne fortæller om kontor-cases, detail om detail og handel om handel. Det kan undersøges nærmere, hvilke fag eller områder, der er særligt udfordret af oplevede irrelevante cases, og her kan udvikles understøttende materiale til lærerne.

Mere praksisnærhed i de almene fag

På EUX efterspørger eleverne mere praksisnærhed i de almene fag. Man kan måske skrue ned for Steen Steensen Blicher i danskundervisningen og op for salgstekster, men holde fast i metoderne til at forstå og analysere dem såsom Aktant- og Berettermodellen.

“

Min familie og venner siger, at min uddannelse lyder kedelig. Men man kan sagtens tage en kontoruddannelse og lave alt muligt spændende. Du kan blive assistent for nogen, og så kan du med rette kontakter komme ud at rejse, og du kan få lov til at opleve en hel masse ting.

Xandra, 17 år, Kontor

TEMA #4

IDENTITET

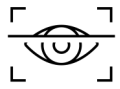
Elever på de merkantile erhvervsuddannelser mødes ofte af fordomme om, at deres uddannelse er for de dovne og bogligt svage. Mange elever tager selv disse fordomme til sig og begynder at agere i henhold til fordommene.

Der er brug for en fælles markør, en samlende og positiv fortælling, som bygger på de mange positive historier, der også kan fortælles om uddannelserne, for eksempel at eleverne bliver forberedt på det fremtidige arbejdsliv og en kommende karriere. En større kollektiv identitetsfølelse kan mindske omfanget af frafald.

Begge mine søstre har en universitetsuddannelse, og jeg kan godt mærke, at kontoruddannelsen ikke bliver set som en lige så god uddannelse, selvom det for mig er et skridt i den retning, som gør at jeg kan realisere min drøm.

Karen, 31 år, Kontor

Fordomme dikterer elevernes identitet

”Man ved, hvad en sygeplejerske og en tømrer laver, men hvad laver man på det der kontor? Og ”er erhvervsuddannelser ikke kun for dem, der enten har for lavt snit til gymnasiet eller ikke gider at gå i skole mere?” Når det udefinerbare og ukendte er svært at indkapsle, får fordommene frit lejde, og uddannelses-snobberiet lever i bedste velgående. Det rammer også eleverne på Kontoruddannelsen, som mødes af fordomme om, at erhvervsuddannelser er for de dovne og bogligt svage elever, og at den er et mindre ambitiøst valg end f.eks. STX og HHX.

Det påvirker både elevernes opfattelser af uddannelsen og dem selv, og de agerer ofte ud fra fordommene ved at forvente, at uddannelsen ikke kræver så meget af dem. I vores interviews begrundet mange elever netop deres valg af den merkantile uddannelse med, at de er fagligt svagere, skoletrætte eller har svært ved at koncentrere sig.

Den manglende fælles markør og kollektive identitet gør, at fordommene dikterer, hvem eleverne er. Mange skoler har ikke har en samlende fortælling, som differentierer dem, som det ses på eksempelvis gymnasier, hvor man ikke bare går på ”gym” – man går på VG, CG etc. Det forstærker elevernes generelle manglende fælles identitet og omverdenens syn på dem.

Men kampen om at distancere sig positivt spirer

Ifølge eleverne er de generelle styrker ved de merkantile uddannelser, at den erhvervsrettede profil netop forbereder dem på det fremtidige arbejdsliv og den karriere, som de virkelig ser frem til at indgå i. Derfor hæfter flere kontorelever sig ved, at uddannelsen er ’mere værd’ end de øvrige ungdoms-uddannelser, da den gennemføres på kortere tid, er mere målrettet og tættere på virkeligheden, åbner for flere muligheder, og at der er plads til at alle typer elever på EUD og EUX.

Og kontoreleverne ser desuden sig selv som strukturerede, ambitiøse og pligtopfyldende – kompetencer og værdier, som er attraktive for enhver arbejdsplads.

I vores spørgeskemaundersøgelse er det tydeligt, at de afklarede elever er langt mere stolte af deres uddannelse og også oplever et mere positivt syn fra vennerne. Det er også i langt højere grad gældende for dem, der enten slet ikke har overvejet at stoppe eller ikke går med de tanker længere. Der er altså lighedstegn mellem fastholdelse og den kollektive identitetsfølelse og identitet.

Elevernes behov

- En uddannelse, de er stolte over at tage, og som de bliver anerkendt for af deres nære omgangskreds
- En uddannelse, som åbner op for en meningsfuld tilværelse med en professionel identitet, som man kan se sig selv i og er stolt af

Potentialer

- Hvordan kan vi give eleverne billeder på, hvad uddannelsen konkret åbner op for af muligheder, samt en forståelse af den virkelighed og hverdag, de kommer ud til?
- Hvordan kan vi vise alsidigheden i både brancher og jobretninger ift. at skabe spejling og identitet (sport, biler, mode mv.)?
- Hvordan kan vi hjælpe udvalg, skoler og samfund med at gøre op med uddannelsessnobberiet? Og kan virksomhederne spille en særlig rolle her?

INSPIRATION FRA SKOLERNE

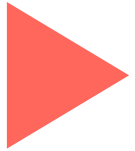
Business College Syd

Opgør med hierakiet på skolen

På uddannelsesinstitutionen er der et hierarki, hvor EUX/EUD-eleverne ikke kommer til de store fester og fredagsbarerne, fordi de bliver set ned på af HHX-eleverne som dem, der er dumme og bare skal i butik. Uddannelsesinstitutionen arbejder med at gøre op med dette hierarki ved at skabe nogle nye traditioner, hvor EUX/EUD-eleverne er en naturlig del af dem. Derudover har de arbejdet med at få EUX/EUD-eleverne med i elevrådet, så elevernes interesser på de merkantile uddannelser også varetages.

ANBEFALING:

STYRK DEN KOLLEKTIVE OG POSITIVE IDENTITET BLANDT ELEVERNE

Fremhæv de gode historier om elever, der har fået succes med en merkantil erhvervsuddannelse

Noget af det som kan bidrage til at tale uddannelserne op, er historier om nogen, der har fået succes med en merkantil erhvervsuddannelse. Find gode eksempler på iværksættere eller dygtige meningsdannere, som kan vise, hvad man kan som uddannet fra en merkantil erhvervsuddannelse, og som elever (og deres omgangskreds ikke mindst) kan se op til.

Styrk billedet af, hvad øgede service-oplevelser betyder for kunder og samarbejdspartnere

Ligesom Skills og andre konkurrencer i faglighed på uddannelserne er med til at skabe opmærksomhed omkring faglig dygtighed, kan man sætte øget fokus på gode serviceoplevelser. I en tid hvor e-handel stiger støt, tvinges fysiske butikker til at kunne præstere på denne front – og her kan de uddannede fra de merkantile erhvervsuddannelser noget særligt, som verden skal se.

“

Vi er nødt til at lave noget socialt og have et godt studiemiljø, fordi vores konkurrenter er gymnasierne. Relationer er vigtige, og jeg tror vi holder på vores elever ved at have et godt studiemiljø.

Jakob, Uddannelsesleder

TEMA #5

DET SOCIALE MILJØ

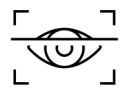
Langt de fleste mennesker har brug for en grad af et socialt miljø med samhørighed og fællesskabsfølelse. Det forstærker trygheden, og det fremmer den generelle trivsel. Dette gælder også på de merkantile erhvervsuddannelser, og det har også været en tydelig tendens i både vores spørgeskemaundersøgelse og interviews.

De store aldersforskelle på uddannelsen kan særligt på grundforløbet og det efterfølgende kompetenceforløb være en udfordring for at bygge et fællesskab og sammenhold. For specielt de yngre elever er det vigtigt med venner på uddannelsen, og det sociale miljø er en vigtig faktor, som i sidste ende har indvirkning på både fastholdelse og frafald. Alle elever – uanset studieretning og afklarethed – er dog påvirket af det sociale miljø, og hvis dette er dårligt eller ikke-eksisterende, trækker det eleverne mod frafald.

“

Jeg overvejede en enkelt gang at falde fra pga. stress. Der havde jeg det svært i skolen, og jeg følte ikke, jeg havde så mange at snakke med. Men så havde jeg mine venner, og jeg delte mine tanker med dem. De sagde, at de også syntes, at det var hårdt, og så hjalp vi hinanden med at komme igennem opgaverne.

Calle, 18 år, Kontor

Det kan være svært for både de yngre og de ældre at føle, at de hører til

Der kan være stor forskel i alderssammensætningen på de merkantile erhvervsuddannelser. Det er ikke en udfordring på hovedforløbet, hvor eleverne ofte starter et nyt kapitel i virksomheder med kolleger i alle aldre, og de har dermed fokus på at opbygge et socialt netværk her. Men ifølge vores spørgeskemaundersøgelse og interviews er oplevelsen med de store aldersforskelle noget anderledes på grundforløbet og det efterfølgende competenceforløb.

Skolerne er ofte en blanding af forskellige uddannelser, retninger, brancher, elevsammensætninger og uddannelsesstarter. Det fordrer ikke et stærkt fællesskab, og når eleverne også internt i klasserne befinder sig på forskellige stadier i livet, svækkes det sociale miljø og samhørighed. Og det gør bestemt ikke skuffelsen mindre for de (særligt unge) elever, som forventer en ungdomsuddannelse med alt, hvad den indeholder af fester og sociale aktiviteter.

Gode relationer er (ubevidst) en forudsætning for fastholdelse, uanset alder

Det er de færreste elever på Kontoruddannelsen, som har valgt den for at få et godt socialt fællesskab, som det ses på STX og HTX, men det er alligevel essentielt med gode sociale relationer i klassen. Hvis det sociale miljø opleves som ikke-eksisterende eller ligefrem dårligt, trækker det eleverne mod et frafald – og det gælder også de elever, der startede på uddannelsen uden en forventning om at danne sociale relationer.

De sociale relationer hjælper eleverne til at komme igennem pressede perioder. Eleverne hjælper hinanden, og de skaber en god og fælles arbejdsmoral, der løfter og griber. Samtidig føler mange, at det er rart at kunne spejle sig i andre elever, der også er udfordret med arbejdsbyrden eller med at finde en elevplads.

Skolerne anerkender i høj grad vigtigheden af elevernes sociale trivsel, og relationsopbyggende aktiviteter eleverne imellem har højeste prioritet, når skolerne danner klasser og laver faglige introduktionsforløb i starten af uddannelserne.

Elevernes behov

- At have en følelse af at høre til, og hvor der tages højde for den enkeltes livssituation
- At have et socialt miljø, som rækker ud over klasselokalet (yngre elever)
- At have gode sociale relationer i klassen, for bedre at komme igennem pressede perioder

Potentialer

- Hvordan kan vi tydeliggøre vigtigheden af et godt socialt miljø på skolerne?
- Hvordan kan vi opmuntre virksomhederne til at skabe det vigtige sociale miljø for elever, der er i oplæring?
- Hvordan kan vi øge elevernes forståelse for, at der er plads til alle typer af elever?
- Hvordan kan de faglige udvalg gøre mere ift. at indrette undervisningen for at lade de sociale fællesskaber vokse gennem projekt-og gruppearbejde?

INSPIRATION FRA SKOLERNE

Business College Syd

Sociale arrangementer der skaber nye, gode relationer

Klasselærerne gør rigtig meget for at mindske frafaldet ved at lave sociale arrangementer, hvor eleverne bliver inddelt i grupper med nogen, de i forvejen ikke kender så godt, sådan at de kan indgå nye sociale relationer. Eksempelvis har de lige haft Laser Games, hvor de mørklagde hele skolen og gav eleverne lov til at løbe rundt på skolen, hvilket eleverne syntes var en stor succes.

ANBEFALING:

UNDERSTØT SKOLERNE I AT FREMME ET GODT SOCIALT MILJØ

Afsæt midler, som eleverne kan søge, hvis de har idéer til sociale aktiviteter med fagligt indhold

Det styrker trivslen blandt eleverne, når de laver sociale aktiviteter sammen. Adfærdsdesign: En måde at tilskynde til det er, at der kan afsættes midler, som eleverne kan søge, hvis de får en god idé til sociale aktiviteter med fagligt indhold. Fx en tur i biografen, hvor eleverne først taler med biografbestyreren om hans arbejde. De kan konkret udmøntes af den enkelte skole, så de er lettere at forholde sig til for eleverne.

Indret opgaver på uddannelserne som projektorienteret gruppearbejde

Gode sociale relationer vokser ofte ud af gode faglige relationer, og jo mere og jo tættere man arbejder sammen i grupper, desto bedre kan disse relationer gro. Derfor kan man arbejde mere med at indrette arbejdet på uddannelserne som projektorienteret gruppearbejde, hvor grupperne sammen skal løse opgaver. Det afgørende er her, at opgaverne ikke akademiseres, men holdes tæt på fagenes praksis.

LEAD

A G E N C Y

Ravnsborg Tværgade 5C, 1. sal / 2200 København N / www.leadagency.dk